

Protokoll fört vid pleniföredragning

Regeringskansliet

Enheten för Europarätt och externa frågor

Närvarande

KS-CG-MP-NF-TA-MN-WV

Frånvarande

Ordförande

L a n t r å d
Katrín Sjögren

Föredragande

Minister
Nina Fellman

Justerat

Omedelbart

Protokollförare

EU-sakkunnig
Pamela Baarman

Ärende/Dnr/Exp.

Beslut

Nr 7

Landskapsregeringens meddelande till lagtinget – Åland i
det formella nordiska samarbetet

ÅLR 2016/6891

64 Rk1c

Landskapsregeringen beslöt tillställa lagtinget meddelandet.

Ålands lagting

Hänvisning

Kontaktperson
Pamela Baarman

Ärende
**LANDSKAPSREGERINGENS MEDDELANDE
NR 4/2015-2016**

Landskapsregeringen översänder härmed landskapsregeringens
meddelande nr 4/2015-2016.

L a n t r å d

Katrin Sjögren

Minister

Nina Fellman

Till Ålands lagting

Fullvärdigt medlemskap för Åland i det formella nordiska samarbetet

På begäran av Ålands lagting den 30 mars 2016, överlämnar härmed landskapsregeringen ett meddelande som behandlar de eventuella konsekvenserna av ett fullvärdigt medlemskap i det formella nordiska samarbetet. Meddelandet inleds med en allmän bakgrundsbeskrivning av det formella nordiska samarbetet, därefter följer en redogörelse över arbetet i Nordiska rådet och en redogörelse över arbetet i Nordiska ministerrådet. Kapitel fyra består av en analys av tänkbara konsekvenser för Åland av ett fullvärdigt medlemskap.

Mariehamn den 15 september 2016

L a n t r å d

Katrin Sjögren

Minister

Nina Fellman

Innehållsförteckning

1. Bakgrund	2
1.1 Helsingforsavtalet	2
1.2 Ålandsdokumentet	2
1.3 Koordinering	3
1.4 Finansiering	3
2 Nordiska rådet	3
2.1 Plenarförsamlingen	4
2.2 Presidiet	4
2.3 Utskott	5
2.4 Initiativ, förslag och rekommendationer	5
2.5 Presidentskap i Nordiska rådet	5
2.6 Arbetet vid Nordiska rådets session	6
2.7 Ålands delegation i Nordiska rådet	6
3 Nordiska ministerrådet	7
3.1 Rösträtt och beslut i ministerrådet	7
3.2 Ordförandeskap i Nordiska ministerrådet	8
3.3 Institutioner, samarbetsorgan, arbetsgrupper och projekt	8
3.3.1 Institutioner och samarbetsorgan	8
3.3.2 Arbetsgrupper och projekt	10
3.4 Informella ministermöten	10
4 Åland som fullvärdig medlem	10
4.1 Tidigare ansökningar om fullvärdigt medlemskap	10
4.2 Konsekvenser av ett fullvärdigt medlemskap i Nordiska rådet	11
4.3 Konsekvenser av ett fullvärdigt medlemskap i Nordiska ministerrådet	12
4.4 Årsavgift	14
4.5 Konsekvenser, sammanfattning	15
4.6 Kostnader, sammanfattning	16
5 Slutsats	17

1. Bakgrund

Det formella nordiska samarbetet omfattar Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige (länderna) samt Färöarna, Grönland och Åland. Det formella nordiska samarbetet grundar sig på ett internationellt avtal och är politiskt, ekonomiskt och kulturellt förankrat med syfte att uppnå ett starkare Norden.

De första stegen mot ett formellt nordiskt samarbete togs efter andra världskriget – Nordiska rådet (NR) grundades 1952, och knappt tjugo år senare, 1971, grundades Nordiska ministerrådet (NMR). Samarbetet i Nordiska rådet och i Nordiska ministerrådet regleras i Helsingforsavtalet¹ från 1962.

Åland är medlem i Nordiska rådet sedan 1970, och i Nordiska ministerrådet sedan dess grundande 1971.

1.1 Helsingforsavtalet

Helsingforsavtalet är ett internationellt avtal i form av en samarbetsöverenskommelse mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige. Samarbetsöverenskommelsen undertecknades i mars 1962 i Helsingfors och trädde i kraft samma år. Den ursprungliga texten har reviderats ett flertal gånger. När Helsingforsavtalet reviderades 1983 kom ländernas regeringar överens om att Färöarna, Grönland och Åland skulle erhålla utökad representation i såväl rådet som ministerrådet. De senaste ändringarna antogs 1995 och innebär ett förnyande och ytterligare utvecklande av det nordiska samarbetet i ljuset av de nordiska ländernas utvidgade deltagande i det europeiska samarbetet.

Med utgångspunkt i Helsingforsavtalet finns det anledning att notera en grundläggande skillnad mellan Nordiska rådet, med huvudsaklig inriktning på initiativtagande och rådgivning i frågor som rör det nordiska samarbetet, och Nordiska ministerrådet, med inriktning på ett bindande samarbete regeringarna emellan. När det gäller Nordiska rådets verksamhet har Färöarna, Grönland och Åland i kraft av sina valda medlemmar rösträtt samt rätt att väcka förslag i rådet, vilket innebär en större möjlighet att aktivt delta i samarbetet än vad som är fallet när det gäller Nordiska ministerrådets verksamhet.

Även om texten i Helsingforsavtalet gör skillnad på länderna och Färöarna, Grönland och Åland genom att för Färöarna, Grönland och Åland använda uttryck som ”samarbetar i” och ”deltar i”, så framgår det att Färöarna, Grönland och Åland ges en mer framträdande roll än vad som skulle vara fallet vid exempelvis ett observatörskap.² Färöarna, Grönland och Åland observerar inte bara vad som händer i Nordiska rådet utan kan inta en aktiv roll i rådets arbete.

1.2 Ålandsdokumentet

Vid de nordiska samarbetsministrarnas möte i juni 2006 behandlades ett dokument om Färöarnas, Grönlands och Ålands ställning i det nordiska samarbetet. I dokumentet redogörs för de folk- och statsrättsliga grundförutsättningarna för Färöarnas, Grönlands och Ålands ställning i det nordiska samarbetet. Mot bakgrund av dokumentet gavs en arbetsgrupp i april 2007 i uppgift att föreslå initiativ för att förstärka Färöarnas, Grönlands och

¹ Helsingforsavtalet – samarbetsöverenskommelse mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige. <http://www.norden.org/sv/om-samarbejdet-1/nordiska-avtal/nordiska-avtal/grundavtal/helsingforsavtalet/>

² De självstyrande områdena och det nordiska samarbetet – Generalsekreterarens kartläggning 2006

Ålands deltagande i det nordiska samarbetet inom ramen för Helsingforsavtalet. I arbetsgruppen ingick på jämbördiga villkor representanter från samtliga åtta medlemmar i det nordiska samarbetet.

Arbetsgruppens förslag presenterades och antogs i form av en promemoria i september 2007 vid samarbetsministrarnas möte på Åland, därav namnet Ålandsdokumentet.³

1.3 Koordinering

Koordineringen av arbetet i Nordiska rådet och Nordiska ministerrådet sker främst genom respektive sekretariat i Köpenhamn. De två sekretariaten är lokaliserade i samma utrymmen och har en gemensam kommunikationsavdelning.

Nordiska rådets sekretariat ansvarar för att förbereda och följa upp frågor som behandlas i Nordiska rådets ledningsorgan, presidiet och i de olika fackutskotten. Sekretariatet förbereder och organiserar även de två årliga sessionerna tillsammans med ordförandelandet.

Nordiska ministerrådets sekretariat ansvarar för den dagliga driften av det nordiska regeringssamarbetet samt förbereder ärenden som tas upp i ministerråden och i ämbetsmannakommittéerna.

Vid den gemensamma kommunikationsavdelningen arbetar informatörer, webbredaktörer, tolkar, översättare, publicister, projektanställda, administratörer och praktikanter, vilka tillsammans med kommunikationschefen ansvarar för det dagliga och långsiktiga kommunikations- och informationsarbetet.

De anställda vid sekretariaten och kommunikationsavdelningen är inte knutna till de enskilda länderna, utan arbetar självständigt utifrån gemensamma nordiska intressen. Utannonsering av tjänster vid sekretariatet sker i alla nordiska länder och även via åländsk media.

1.4 Finansiering

Det officiella nordiska samarbetet finansieras med skattemedel från Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige. En fördelningsnyckel anger hur stor andel respektive land ska finansiera av den nordiska budgeten. Fördelningsnyckeln baseras på ländernas andel av den totala nordiska bruttonationalinkomsten. Fördelningsnyckeln för ländernas inbetalningar för år 2015 var Sverige 32,3 %, Norge 31,5 %, Danmark 20 %, Finland 15,5 % och Island 0,7 %.

Den totala årliga budgeten för Nordiska rådet är drygt 33 miljoner danska kronor (ca 4,4 miljoner euro) och för ministerrådet drygt 955 miljoner danska kronor (ca 134 miljoner euro). Omräknat innebär detta att det nordiska samarbetet kostar cirka 40 danska kronor (ca 5 euro) per invånare i Norden.

Mer än en tredjedel av Nordiska ministerrådets budget går till finansieringen av nordiska institutioner. Institutionerna finansieras i vissa fall även av exempelvis universitet samt samhällsägda och privata företag.

2 Nordiska rådet

Nordiska rådet är det nordiska samarbetets parlamentariska organ där medlemmar från de fem nationella parlamenten samt Grönlands landsting och Färöarnas och Ålands lagting ingår. Medlemmarna från de olika områdena

³ Ålandsdokumentet - en redogörelse om initiativ som kan förstärka de självstyrande områdenas deltagande i det officiella nordiska samarbetet.
<http://www.norden.org/sv/nordiska-ministerraadet/samarbetsministrarna-mrsam/deklarationer/aalandsdokumentet/aalandsdokumentet-med-alla-bilagor>

bildar egna delegationer. I Helsingforsavtalets artikel 48 fastslås utformningen av delegationerna. Danmarks delegation består av de valda medlemmarna ur folketinget samt de valda representanterna från Färöarnas och Grönlands landsting; Finlands delegation består av valda medlemmar ur riksdagen samt de valda representanterna ur Ålands lagting.

Totalt består Nordiska rådet av 87 medlemmar varav Danmark, Finland, Norge och Sverige har 20 medlemmar vardera medan Island har sju medlemmar. Färöarna, Grönland samt Åland har vardera två medlemmar som utgör en del av Danmarks respektive Finlands delegationer. Detta innebär att av Finlands totala 20 platser har Åland två och Finland 18 platser. Färöarnas, Grönlands och Ålands medlemmar arbetar dock självständigt utan styrning från Danmark respektive Finland.

Artikel 44 i Helsingforsavtalet föreskriver att samarbetet i Nordiska rådet sker mellan åtta parter, d.v.s. de fem länderna samt Färöarna, Grönland och Åland. Artikel 44 stadgar att Nordiska rådet är initiativtagande och rådgivande och ska samverka mellan alla eller några av parterna.

Rådets organ, vilka presenteras närmare nedan, är plenarförsamlingen, presidiet samt utskotten.

2.1 Plenarförsamlingen

Plenarförsamlingen är Nordiska rådets högsta organ. Enligt artikel 51 i Helsingforsavtalet utgörs plenarförsamlingen av alla medlemmar i rådet där varje medlem har en röst. Plenarförsamlingen kan anta rekommendationer, fatta beslut och avge yttranden till en eller flera regeringar samt ministerrådet.

Plenarförsamlingen håller ordinarie session minst en gång om året i det land som innehar presidentskapet i Nordiska rådet. För närmare information om sessionerna, se kapitel 2.6. Vid den ordinarie sessionen väljer plenarförsamlingen utskottens ordförande, vice ordförande och medlemmar. Plenarförsamlingen väljer också presidiet, kontrollkommittén och valkommittén för det kommande kalenderåret.

Plenarförsamlingen fastställer därtill rådets arbetsordning om denna ändras. Artikel 59 i Helsingforsavtalet föreskriver att för beslut om antagande av arbetsordning eller om ändring i denna krävs två tredjedels majoritet bland rådets medlemmar.

2.2 Presidiet

Presidiet består av en president och det antal medlemmar som anges i arbetsordningen, för närvarande tretton inkl. presidenten. Presidiet leder och tillser att rådets verksamhet samordnas med de nordiska parlamenten och med internationella organisationer. Presidiet handhar rådets löpande angelägenheter och företräder i övrigt rådet i den utsträckning som framgår ur Helsingforsavtalet och rådets arbetsordning. Presidiet är rådets högsta beslutande organ när plenarförsamlingen inte är samlad och har då samma befogenheter som plenarförsamlingen.

Artikel 52 föreskriver att varje land ska vara representerat i presidiet. Färöarna, Grönland och Åland omnämns inte, och har således inte några egna platser i presidiet; representanter från dessa områden kan dock väljas inom ramen för ländernas platser. Åland innehade exempelvis presidentskapet i presidiet inom ramen för Finlands mandat 1997, och en ledamot från Färöarna var medlem av presidiet 2013-2015.

2.3 Utskott

Rådet har för närvarande fyra fackutskott vilket kan variera i enlighet med gällande arbetsordning. Antalet medlemmar i varje utskott är tretton till femton ledamöter. Enligt gällande arbetsordning är fackutskotten följande:

- utskottet för kunskap och kultur i Norden
- utskottet för ett hållbart Norden
- utskottet för tillväxt och utveckling i Norden
- utskottet för välfärd i Norden

Utskotten bereder ärenden inom sina områden innan de slutbehandlas av plenarförsamlingen. Utskotten har även rätt att väcka förslag i rådet. Färöarna, Grönland och Åland kan vara medlemmar i utskotten. I de fall Färöarna, Grönland och Åland inte har eget medlemskap i ett utskott kan de ändå delta i utskottsmöten och även delta i beslut efter överenskommelse med Danmark respektive Finland om att överta en av deras platser.

Dessutom finns en kontrollkommitté och en valkommitté. Kontrollkommittén utövar parlamentarisk kontroll över den verksamhet som finansieras med gemensamma nordiska medel, samt utför annan beslutad granskning. Åland har inte möjlighet att självständigt ingå i kontrollkommittén, men kan ingå som en del av Finlands delegation. Valkommittén har sju medlemmar från de fem nordiska länderna och har till uppgift att på förslag från partigrupperna, och de utan partigruppstillhörighet, förslå kandidater till de val som plenarförsamlingen förrättar. Valkommittén ska även se till att kandidatnomineringen sker med beaktande av kandidaternas nationalitet och kön.

2.4 Initiativ, förslag och rekommendationer

Nordiska rådet kan enligt artikel 45 i Helsingforsavtalet anta rekommendationer, göra andra framställningar eller avge yttranden till en eller flera av de nordiska regeringarna eller till ministerrådet. I enlighet med Ålandsdokumentet ska frågor och rekommendationer som avser Åland eller kan vara av intresse för Åland riktas direkt till landskapsregeringen, som besvarar frågorna.

Artikel 55 i Helsingforsavtalet föreskriver att ländernas regeringar, Färöarnas och Grönlands landsstyren, Ålands landskapsregering, ministerrådet, rådets presidium och utskotten samt medlemmarna i rådet har rätt att väcka förslag i rådet. Samtliga medlemmar i Ålands delegation har således möjlighet att lämna in ett förslag som kan resultera i en rekommendation riktad till Nordiska ministerrådet eller några/samtliga av medlemmarnas regeringar. Se punkt 2.7 för information om Ålands delegation.

2.5 Presidentskap i Nordiska rådet

Presidentskapet alternerar mellan länderna och varar ett år åt gången. Presidentskapet övertar den dagliga ledningen av Nordiska rådet och sätter den politiska agendan för det kommande året. Presidentskapet formulerar ett presidentskapsprogram, med valda prioritetsområden, som man uppmanar rådets utskott att sätta fokus på under året. Under presidentskapet leder presidenten presidiet möten. Presidenten ansvarar för förberedelserna av presidiet möten och andra möten, och ska också se till att presidiet har en aktuell verksamhetsplan. En annan viktig uppgift för Nordiska rådets president är att representera rådet i olika sammanhang, både i Norden och internationellt. Presidentskapet står även värd för den ordinarie höstsessionen.

2.6 Arbetet vid Nordiska rådets session

Sessionerna innebär en unik möjlighet för de nordiska parlamentarikerna att diskutera nordiska frågor med de nordiska ländernas statsministrar och övriga ministrar. Numera kan även gäster bjudas in för att ta del av diskussionerna, en möjlighet som till exempel Ryssland och de baltiska länderna nyttjar.

Nordiska rådet håller två sessioner om året, en ordinarie höstsession och en temasession, vanligtvis på våren. Den ordinarie höstsessionen, i vilken ca 1 200 politiker, tjänstemän, organisations- och medierepresentanter m.fl. deltar, anordnas i det land som innehar presidentskapet. Temasessionen, som är mindre omfattande, hålls när presidiet så beslutar eller om minst två regeringar eller minst tjugofem valda medlemmar begär det. Tid och plats för temasessionen roterar i en fastställd ordning men kan även beslutas av presidiet att äga rum på annan plats; temasessionen anordnas inte nödvändigtvis i ordförandelandet. Tidigare har temat på temasessionerna exempelvis varit gränskontroller, utvinning av naturresurser, välfärdsteknologi och säkerhetspolitik.

En lång rad andra möten äger rum i samband med sessionerna. Representanter för de nordiska regeringarna träffar övriga regerings- och parlamentsledamöter. Statsministrar och oppositionsledare deltar i ett toppmöte med Nordiska rådet om ett aktuellt ämne. De nordiska statsministrarna träffar dessutom sina kolleger från Estland, Lettland och Litauen. I samband med höstsessionen utdelas Nordiska rådets priser inom litteratur, musik, film samt natur och miljö.

Vid Nordiska rådets sessioner omfattas Färöarna, Grönland och Åland av samma regler som länderna. Vid statsministrarnas och regeringschefernas toppmöte under sessionen är talordningen i alfabetisk ordning med undantag för ordförandelandet i Nordiska ministerrådet respektive Nordiska rådet som inleder och avslutar sessionen. Detta förfarande innebär att Åland tidigare alltid talade nästsist. Vid ett möte mellan Färöarnas, Grönlands och Ålands regeringschefer år 2013 slöts ett inbördes avtal om att föreslå en rotation i talarlistan mellan Färöarna, Grönland och Åland. Förslaget antogs av presidiet utan invändningar, och innebär att Åland numera inte alltid för sin talan nästsist.

2.7 Ålands delegation i Nordiska rådet

Ålands delegation i Nordiska rådet består av två av lagtinget valda ordinarie medlemmar och deras suppleanter, samt landskapsregeringens ministrar. Arbetet i delegationen koordineras av delegationssekretariatet. Delegationen ska vara en plattform för koordinering mellan lagtinget och landskapsregeringen av nordiska frågor som står på dagordningen i Nordiska rådet. Delegationen strävar till att i mån av möjlighet åstadkomma samförståndslösningar när det gäller specifika åländska frågor som behandlas i rådet.

Alla lagtingsledamöter har i samband med den årliga behandlingen av delegationens berättelse möjlighet att ge sin syn på delegationens verksamhet och vid behov ge synpunkter gällande det kommande året.

I mars 2015 antog delegationen en *Policy för Ålands delegation i Nordiska rådet*.⁴ Policyn innehåller utförliga beskrivningar av hur Åland gick med i det Nordiska samarbetet och hur representationen för Åland, Grönland och Färöarna utökats, samt ger en översikt av Ålands rättigheter och skyldigheter i det formella nordiska samarbetet.

⁴<http://www.lagtinget.ax/arenden/NRB%201|2015-2016/berattelse-fran-nordiskaradet-nrb-1-2015-2016-44664/Bilaga1.htm>

3 Nordiska ministerrådet

Nordiska ministerrådet är de nordiska regeringarnas samarbetsorgan. Enligt artikel 60 i Helsingforsavtalet deltar Ålands landskapsregering i samarbetet tillsammans med de fem nordiska länderna samt Färöarna och Grönland. Trots namnet finns det inte bara ett ministerråd utan tio fackministerråd och ett ministerråd för samarbetsministrarna (MR-SAM) som på statsministrarnas uppdrag har en samordnande roll. De nordiska samarbetsministrarna företräder sina respektive regeringschefer i det löpande arbetet.

Under ministerråden finns 15 ämbetsmannakommittéer som består av tjänstemän från de fem nordiska länderna samt från Färöarna, Grönland och Åland. Ämbetsmannakommittéerna bereder och följer upp de ärenden som behandlas i ministerråden. I ministerrådets och ämbetsmannakommittéernas arbete och vid deras möten kan Färöarna, Grönland och Åland yttra sig, lägga fram förslag och argumentera i frågor på samma villkor som länderna.

Åland har rätt att delta i både ämbetsmannakommittéerna (ÄK) och i ministerråden (MR), men har inte rätt att fatta beslut eller delta i eventuella omröstningar. Danmark och Finland kan ge representanter för Färöarna, Grönland respektive Åland i uppgift att leda ordet vid ministermöten, i ämbetsmannakommittéer och i arbetsgrupper.

De olika ministerråden är följande:

- o Samarbetsministrarna (MR-SAM)
- o Nordiska ministerrådet för kultur (MR-K)
- o Nordiska ministerrådet för fiske och vattenbruk (MR-FJLS)
- o Nordiska ministerrådet för lagsamarbete (MR-LAG)
- o Nordiska ministerrådet för jämställdhet (MR-JÄM)
- o Nordiska ministerrådet för utbildning och forskning (MR-U)
- o Nordiska ministerrådet för social- och hälsopolitik (MR-S)
- o Nordiska ministerrådet för miljö (MR-M)
- o Nordiska ministerrådet för ekonomi- och finanspolitik (MR-FINANS)
- o Nordiska ministerrådet för arbetsliv (MR-A)
- o Nordiska ministerrådet för närings-, energi- och regionalpolitik (MR-NER)

Nordiska samarbetskommittén utgör styrelsen för ministerrådets sekretariat i Köpenhamn och förbereder och följer upp ärenden som samarbetsministrarna tar ställning till.

I nordiska samarbetskommittén ingår tjänstemän från medlemsländerna och Färöarna, Grönland och Åland. De ansvarar för den löpande koordineringen av ministerrådets arbete. De möts i regel sex-sju gånger om året.

3.1 Rösträtt och beslut i ministerrådet

I artikel 62 i Helsingforsavtalet föreskrivs att ministerrådet är beslutfört då alla länder är företrädde, förutom i sådana frågor som endast rör vissa länder, då behöver endast de berörda länderna vara företrädde. Varje land har en röst i ministerrådet, och ministerrådets beslut ska vara enhälliga. Eftersom enhällighet krävs innebär det en möjlighet för länderna att bromsa ett beslut och få förslaget omformulerat för en ny behandling, en möjlighet som Färöarna, Grönland och Åland saknar, eftersom det endast är länderna som har rösträtt.

I procedurfrågor fattas beslut med enkel majoritet bland de röstande och vid lika röstetal med ordförandens utslagsröst. En nedlagd röst utgör inte ett hinder för beslut.

Enligt artikel 63 i Helsingforsavtalet är beslut som fattas av ministerrådet bindande. Beslut i frågor som enligt något lands författning kräver folkrepresentationens godkännande binder då inte landet förrän folkrepresentationen godkänt beslutet. Då Färöarna, Grönland och Åland inte har möjlighet att fatta beslut i ministerrådet, är beslut som fattats bindande för Färöarna, Grönland och Åland i den mån de ansluter sig till beslutet i enlighet med respektive självstyrelseordning.

3.2 Ordförandeskap i Nordiska ministerrådet

Ordförandeskapslandet leder arbetet i Nordiska ministerrådet. Ordförandeskapet ansvarar för att samordna regeringssamarbetet och att ta nödvändiga initiativ. Ordförandeskapet leder arbetet i ministerrådet med stöd av sekretariatet.

Ordförandeskapet i Nordiska ministerrådet roterar mellan de fem länderna i en fastställd ordning. Det land som innehar ordförandeskapet i ministerrådet, innehar ordförandeskapet i Nordiska rådet på följande kalenderår. Ett land har aldrig ordförandeskapet i de båda organisationerna samma år. I ministerrådet påbörjas förberedandet av ett ordförandeskap ca två år i förväg, vilket bland annat innebär en förstärkning av det nationella sekretariatet och regelbundna möten med Nordiska ministerrådets sekretariat och ordförandeländerna åren före och efter ordförandeskapet.

3.3 Institutioner, samarbetsorgan, arbetsgrupper och projekt

3.3.1 Institutioner och samarbetsorgan

Till det nordiska samarbetet räknas 12 institutioner varav en är lokaliserad på Åland, Nordens Institut på Åland (NIPÅ); Nordens Institut på Åland ska främja kulturlivet på Åland, utveckla samarbetet med de andra regeringarna i Norden och öka deltagandet i samarbetet.

De andra institutionerna, utöver Nordens hus på Färöarna, Grönland och Island är:

- Kulturkontakt Nord – stärker den nordiska språkliga och kulturella närvaron, nordiskt kultursamarbete 2013-2020
- Nordens Vårhögskola – stärker samarbetet på vårdomsområdet, stöder nätverk, faciliterar erfarenhetsutbyten, förmedlar kunskap
- NordForsk – ansvarar för samarbetet inom forskning och forskarutbildning i Norden
- Nordisk Energiforskning – understöder det nordiska energisamarbetet, fokus på hållbara och konkurrenskraftiga energilösningar
- Nordisk innovation – stärker innovation och samarbetar med små och medelstora företag i Norden
- Nordiska institutionen för vidareutbildning inom arbetsmiljöområdet – forum för kunskapsspridning inom arbetsmiljöområdet, organiserar workshops, seminarier och kurser på avancerad nivå
- Nordiskt Genresurscenter – säkra bevaringen av genetiska resurser av husdjur, plantor och skog samt ett hållbart användande av dem
- Nordregio – nordiskt forsknings-, rådgivnings- och analysinstitut med fokus på strategisk, policy-relevant forskning inom NMR

Utöver ovannämnda institutioner finns drygt 20 samarbetsorgan som har varierande anknytning till Nordiska ministerrådet. Samarbetsorganen är följande:

- Om Svanen – miljömärkning
- Nordisk film- och Tv-fond – främjar film- och Tv-produktion i de fem nordiska länderna
- Nordisk information för kunskap om kön – jämställdhet i nordiskt perspektiv
- Nordisk Kommitté för lantbruks- och matforskning – kontakt- och samarbetsorgan inom jordbruksområdet
- Nordiska institutet för Asienstudier – optimerar användningen av faciliteter och kompetens i Asien
- Nordiska institutet för odontologiska material – arbetar för att medicintekniska produkter inom tandvården uppfyller hälsomässiga krav
- Nordiska institutet för sjö rätt – privaträtt och offentlig rätt med särskilt intresse för områdena sjö- och transporträtt
- Nordiska institutet för teoretisk fysik – bedriver forskning inom teoretisk fysik
- Nordiska journalistcentret – upprätthåller intresset i media för nordisk samhörighet och kulturell gemenskap
- Nordiska kulturfonden – främjar kultursamarbetet mellan de nordiska länderna
- Nordiska Lärarorganisationers Samråd – främjar den pedagogiska utvecklingen och stärka lärarnas ställning i samhället
- Nordiska medicinalstatistiska kommittén – ansvarar för samordning av hälsostatistiken i de nordiska länderna
- Nordiska miljöfinansieringsbolaget – främjar investeringar av nordiskt miljöintresse i Central- och Östeuropa
- Nordiska nätverk – Nordens nätverksportal
- Nordiska projektexportfonden – arbetar för att stärka nordiska små och medelstora företags internationella konkurrenskraft
- Nordiska socialstatistikkommittén – samordnar socialstatistiken och utarbetar komparativa analyser
- Nordiska sommaruniversitetet – nordiskt nätverk för forskning och interdisciplinära studier
- Nordiska utvecklingsfonden – nordiska ländernas gemensamma utvecklingsorganisation
- Nordiskt Atlantsamarbete – projektorienterad arbetsform som verkställer transnationellt samarbete baserat på nordiska mål och värden. Beviljar bidrag till samarbetsprojekt som inbegriper partners från minst två av de fyra Atlantsamarbetsländerna (Grönland, Island, Färöarna och Kust Norge).
- Nordiskt informationscenter för medie- och kommunikationsforskning – sprider kunskap om medie- och kommunikationsforskningen
- Nordiskt-samiskt institut – bevarar och utvecklar de samiska språken, samisk kultur och samhällsliv
- Nordiskt vulkanologiskt institut – forskning inom dynamisk geologi
- Nordjobb – erbjuder sommarjobb i ett annat nordiskt land eller självstyrande område
- Råd för nordiskt samarbete om funktionshinder
- Samnordisk skogsforskning – främjar forskning kring hållbart skogsbruk

Ur Ålandsdokumentet framgår att Färöarna, Grönland och Åland kan ansöka om fullt medlemskap i institutionerna och samarbetsorganen inom

ramen för Helsingforsavtalet. De samnordiska institutionerna och samarbetsorganen ska självmant kontakta Färöarna, Grönland och Åland när frågor som är av intresse för dessa områden är aktuella i institutionens verksamhet. Nordiska ministerrådets sekretariat uppmanas att vid planeringen av årliga institutionsmöten beakta Färöarnas, Grönlands och Ålands intresse av att frågor som berör dem står på dagordningen.

Varje institution har stadgar som föreskriver styrelsesammansättningen. Sammansättningen kan variera med hänsyn till finansieringsandelar, verksamhetsområde eller i vilket land institutionen är placerad. Då finansieringsandelen kan variera innebär det att Nordiska ministerrådet inte alltid har mandat att styra hur en styrelse väljs. I vilken grad Färöarna, Grönland och Åland har möjlighet att medverka i respektive styrelse regleras av institutionens stadgar. Medverkandet kan variera från att endast vara ett observatörskap till ett fullvärdigt deltagande. I styrelserna för de institutioner som ligger på Färöarna, Grönland och Åland är representanter från dessa områden ordinarie styrelseledamöter.

3.3.2 Arbetsgrupper och projekt

Arbetsgrupper är tillsatta för att arbeta med olika frågor som exempelvis gränshinder, energieffektivisering, fiske eller miljö. Antalet arbetsgrupper som har ett uppdrag över en längre period uppgår till drygt 30. Utöver dessa finns ca 60 arbetsgrupper som är tillsatta för en begränsad period, oftast för 3 år. Arbetsgrupperna har utifrån sitt mandat en sammansättning som gagnar arbetet på bästa sätt. Färöarna, Grönland och Åland har samma möjlighet som länderna att delta utifrån sina specialkompetenser.

3.4 Informella ministermöten

Vid sidan av det formella samarbetet träffas andra nordiska ministergrupper regelbundet. Bland dessa finns utrikes-, transport- och kommunministrarna. Tidigare har praxis varit att Åland inbjudits till transport- och kommunministermötena då Finland varit ordförande i ministerrådet, och Färöarna och Grönland har inbjudits då Danmark varit ordförande. Under de tre senaste åren har dock Färöarna, Grönland och Åland inbjudits till och deltagit i kommunministermötena oberoende av vilket land som innehar ordförandeskapet.

4 Åland som fullvärdig medlem

Utifrån ovanstående redogörelse över dagens samarbetsformer görs i detta avsnitt antaganden om hur ett eventuellt fullvärdigt medlemskap skulle påverka Åland och vilka resurser som skulle behöva ställas till förfogande. Om Färöarna, Grönland och Åland skulle bli fullvärdiga medlemmar av det nordiska samarbetet innebär det att Helsingforsavtalet måste ändras, till vilket samtliga medlemsländer måste samtycka.

4.1 Tidigare ansökningar om fullvärdigt medlemskap

Färöarna lämnade 2003 in en ansökan om att få ansluta sig till Helsingforsavtalet till Danmarks statsminister med en begäran om att den danska regeringen skulle överlämna ansökan till Nordiska rådet och Nordiska ministerrådet. Danmark konstaterade att i enlighet med Danmarks grundlag kunde inte Färöarna bli fullvärdig medlem i det nordiska samarbetet.

Som en följd av Färöarnas ansökan beslutade samlagsministrarna i oktober 2005 att en kartläggning skulle göras av Färöarnas, Grönlands och Ålands ställning i det nordiska samarbetet. Kartläggningen resulterade slut-

ligen i Ålandsdokumentet, som antogs i september 2007. Ålandsdokumentet behandlas närmare under kapitel 1.2.

Även före Färöarnas ansökan 2003 har två kartläggningar gjorts om Färöarnas, Grönlands och Ålands ställning i det nordiska samarbetet: år 1968 av den s.k. Kling-kommittén och år 1982 av den s.k. Petri-kommittén. Båda kommittéerna konstaterade att det är stater som är det primära folkrättssubjektet, vilket ansågs tala mot ett fullt medlemskap i det formella nordiska samarbetet för Färöarna, Grönland och Åland. Kommittéerna underströk samtidigt att Färöarna, Grönland och Åland givits, med Petri-kommitténs ord, "... en särställning inom ramen för det nordiska samarbetet".

En central slutsats i 2006 års kartläggning är att folkrätten inte lägger hinder i vägen för att ge Färöarna, Grönland och Åland en förstärkt ställning inom det formella nordiska samarbetet. De nordiska länderna själva disponerar innebörden av folkrätten i sina relationer till de självstyrande områdena. Folkrätten är således till största delen dispositiv, d.v.s. den medger att parterna gör som de själva önskar vid ingående av fördrag. Av kartläggningen framgår emellertid att grundlagarna i Danmark och Finland inte medger att Färöarna, Grönland och Åland ges medlemskap fullt ut i Nordiska rådet och Nordiska ministerrådet.

Åland respektive Färöarna och Grönland har olika befogenheter på det internationella området. Som framgår av den självstyrelselagen för Åland hör ärenden som rör förhållandet till utländska makter till rikets lagstiftningsbehörighet, dock med beaktande av vissa bestämmelser om internationella fördrag. Åland har inte behörighet att till exempel ingå statsfördrag. Sådana ingås, enligt huvudregeln, av republikens president. I självstyrelselagen ingår dock vissa bestämmelser om landskapets samtycke vid ingående av fördrag med utländska makter i frågor som angår Åland. Eftersom det av lagstiftningsbehörighet följer förvaltningsbehörighet, är det formellt sett enbart rikets förvaltningsorgan som har rätt att upprätthålla kontakter med utländska makter.

Danmark innehar det författningsmässiga ansvaret och befogenheterna när det gäller förhandling, ingående och uppsägning av folkrättsliga avtal. Färöarna och Grönland har dock enligt lag rätt att på egen hand ingå vissa avtal med tredjeland och internationella organisationer när det gäller sådana sakfrågor som har överförts till de självstyrande områdenas kompetens. Ett sådant avtal ingås "på Rigets vegne". Avtalet binder med andra ord Danmark som helhet och ett eventuellt folkrättsligt ansvar för uteblivet genomförande åvilar därför hela riket. Vidare skall det danska utrikesministeriet alltid hållas underrättat om sådana förhandlingar för att kunna säkerställa Danmarks intressen. De två lagarna innehåller dock omfattande begränsningar. Utanför faller t.ex. avtal som är föremål för förhandlingar i en internationell organisation där Danmark är medlem. Ett sådant avtal förhandlas och ingås av Danmark.

Sammanfattningsvis har Färöarnas och Grönlands landsstyren i princip möjlighet att på vissa villkor ingå internationella avtal, medan Åland saknar den möjligheten.⁵

4.2 Konsekvenser av ett fullvärdigt medlemskap i Nordiska rådet

Som tidigare nämnts består Nordiska rådet av 87 ledamöter där Danmark, Finland, Norge och Sverige har tjugo ledamöter vardera och Island har sju ledamöter. Det blir en förhandlingsfråga hur många platser Åland skulle få

⁵ Nordiska ministerrådets redogörelse från 2006 'Regeringarnas redogörelse om de självstyrande områdenas ställning i det officiella nordiska samarbetet'

vid ett fullvärdigt medlemskap. Sannolikt skulle Ålands platser inte bli fler än dagens två.

Den mandatförändring som tre nya fullvärdiga medlemmar skulle innebära påverkar också representationskapet i val- och kontrollkommittéerna, troligen fördelaktigt med möjlighet till ordinarie platser för Åland.

Artikel 52 i Helsingforsavtalet föreskriver att varje land ska vara representerat i presidiet. Som fullvärdiga medlemmar skulle Färöarna, Grönland och Åland ha rätt att vara representerade i presidiet, möjligheten skulle inte som nu vara avhängigt Danmarks eller Finlands vilja att ställa sina platser till förfogande.

Utgående från ett antagande att Färöarna och Grönland blir fullvärdiga medlemmar samtidigt som Åland skulle medlemmarna i Nordiska rådet och Nordiska ministerrådet utökas från fem till åtta fullvärdiga medlemmar. För Åland skulle detta innebära en skyldighet att organisera ordförandeskap/presidentskap två gånger under en åttaårsperiod, d.v.s. ordförandeskap i Nordiska ministerrådet och påföljande år i Nordiska rådet.

Idag roterar presidentskapet i Nordiska rådet och därigenom skyldigheten att anordna sessioner mellan de fem länderna. De ordinarie höstsessionerna är omfattande evenemang med ca 1200 deltagare vilket ställer krav på budget, arrangemang av själva sessionen, säkerhet, transport- och hotellkapacitet på orten m.m. Kapacitetsmöjligheterna på Åland är begränsade med tanke på övernattningsmöjligheter och transport och extraresurser skulle bli nödvändiga till exempel i form av extraflyg. Enligt uppgift finns i Mariehamn fyra året runt öppna hotell som tillsammans har 319 rum (723 bäddar). På landsbygden finns ytterligare fyra året runt öppna hotell med sammanlagt 113 rum (287 bäddar). Med befintlig hotellkapacitet skulle således ca en tredjedel av ordinarie antal deltagare i höstsessionen kunna inkvarteras på Åland.

Utgifterna för de enskilda deltagarna i sessionerna bekostas av länderna, men det ankommer på värdlandet att arrangera gemensamma aktiviteter som exempelvis prisutdelning av Nordiska rådets priser inklusive direkt-sänd TV, regeringens mottagning för uppskattningsvis ca 800 gäster, sekretariatsmiddag, säkerhetsarrangemang mm. Som exempel kan nämnas att Islands beräknade kostnader för Alltinget för anordnandet av höstsessionen 2015 var drygt 50 miljoner isländska kronor (ca 370 000 euro). Finland budgeterade 220 000 euro, varav 47 000 euro endast för Nordiska rådets prisutdelning, under det finländska presidentskapet i Nordiska rådet 2012. Efter 2013 har kostnaderna för Nordiska rådets prisutdelning dock ökat betydligt då prisutdelningen numera ordnas i form av en gala; till galan, som direktsänds i TV, är samtliga nominerade inbjudna.

Till andra utgifter som stiger vid ett ordförandeskap hör resekostnader, arrangerande av seminarier/konferenser mm och kringarrangemang vid utskottsmöten. Finland budgeterade 60 000 euro till presidiets sammarmöte, utskottsmöten samt andra möten under presidentskapet 2012. Denna summa har dock stigit sedan dess då exempelvis det östliga partnerskapsmötet inte anordnades 2012.

4.3 Konsekvenser av ett fullvärdigt medlemskap i Nordiska ministerrådet

Idag har Färöarna, Grönland och Åland ingen rösträtt eller rätt att fatta beslut i Nordiska ministerrådet. Beslut som fattas i ministerrådet är därför inte heller bindande för Färöarna, Grönland och Åland om de inte ansluter sig till besluten i enlighet med respektive självstyrelseordning. Som fullvärdig medlem skulle Åland få rösträtt och rätt att fatta beslut i ministerrådet.

Ett fullvärdigt medlemskap i Nordiska ministerrådet förpliktar att vara insatt i samtliga frågor som finns på ministerrådets och ämbetsmanna-

kommittéernas dagordning. Selektivitet kan inte tillämpas på samma sätt som idag. Ur personalbehovssynpunkt kräver en sekretariatsfunktion att åtminstone två personer anställs för att handha ministerrådets uppgifter i den egna förvaltningen på heltid. Vid landskapsregeringens avdelningar skulle krav på större personella resurser än idag eller omfördelning av arbetstid bli aktuellt. Förpliktelsen att delta vid olika möten ökar med tillhörande resekostnader.

Under ordförandeskapsåret samt under planeringsfasen minst ett år före ordförandeskapet behöver sekretariatsfunktionen troligen uppgå till det dubbla. För att klargöra omfattningen av ett ordförandeskap kan nämnas att Finland under ett vanligt år har tre personer anställda vid Nordiska samarbetskommitténs sekretariat vid utrikesministeriet. Personalen vid sekretariatet utökas till fem personer under ordförandeskapsår. Varje fackministerium har även ständigt en heltidsanställd för nordiska frågor. Under ett ordförandeskapsår initierar ordförandeländerna ett antal treåriga projekt. Under Finlands pågående ordförandeskap har sju projekt initierats, vilka kräver en heltidsanställd per projekt som belastar budgeten under en treårsperiod.

Under ett ordförandeskap räknar Finland med att utgifterna för planeringsåret uppgår till 200 000 euro och för ordförandeåret till 400 000 euro extra utöver den ordinarie finländska budgeten för nordiskt samarbete. Enligt uppgift från utrikesministeriet är det svårt att uppskatta kostnaden för ett normalår, då varje ministerium/administration själv svarar för sina kostnader. Utrikesministeriets brukskostnader, resor och mötesdeltagande är i storleken ca 60 000 euro per år. Löner och utgifter för arbete räknas inte utan tjänstemännen utför arbetet enligt tjänst. Den allmänna administrativa arbetsbördan är dock nämnvärd. Utrikesministeriet står även för samarbetsministerns utgifter om ca 25 000 euro per år samt utgifterna för ministerns specialrådgivare.

I syfte att konkretisera de arbetsuppgifter som krävs för ett ordförandeskap redogörs nedan för Islands planering inför landets ordförandeskap i ministerrådet 2019. Med beaktande av landets befolkningens mängd utgör Island den mest relevanta jämförelsegrunden för ett åländskt ordförandeskapsprogram.

Enligt uppgifter från Island avser de hösten 2017 inleda förberedelserna för ordförandeskapet i ministerrådet 2019 med regelbundna planeringsmöten med de isländska representanterna i ämbetsmannakommittéerna. Under senhösten 2017 kommer en extra medarbetare att anställas på halvtid, som övergår till heltid i början av 2018.

I god tid före höstsessionen 2018 ska ordförandeskapsprogrammet vara färdigtryckt på isländska samt översatt till finska, engelska och ett av de officiella språken för det nordiska samarbetet. Som stöd för tryckkostnaderna erhåller Island 50 000 DKK från rådets och ministerrådets gemensamma kommunikationsavdelning, men står däremot själv för översättningskostnaderna.

Fler representanter än vanligt från Island reser till höstsessionen 2018, eftersom det kommande ordförandeskapsprogrammet ska presenteras och marknadsföras. En extra kostnad i detta sammanhang utgör marknadsföringsmaterial för ordförandeskapet.

Under själva ordförandeskapsåret innehar Island rollen som värdland för alla möten, vilket innebär representation i form av luncher och middagar samt sociala program.

Antalet resor ökar betydligt under ordförandeskapsåret. Ordförandelandets samarbetsminister representerar samtliga samarbetsministrar gentemot Nordiska rådet samt i andra sammanhang, exempelvis vid olika konferenser, som det inte alltid finns kännedom om på förhand. Även Nordiska samarbetskommitténs ordförande kan bli ombedd att ta extra uppdrag som

kräver resor under året. I dessa fall står dock Nordiska ministerrådet oftast för utgifterna.

En omfattande uppgift för ordförandeskapet är att begära in och sammanställa svaren på Nordiska rådets rekommendationer som riktas till länderna, en uppgift som kan kräva ytterligare förstärkning under ordförandeskapsåret.

Som fullvärdig medlem finns en förpliktelse att engagera sig i alla arbetsforum som är knutna till rådet och ministerrådet. Detta skulle medföra ökade kostnader för landskapsförvaltningen främst i form av behov av extra personalresurser. En inofficiell kartläggning gjord av landskapsregeringen år 2013 visade att landskapsregeringen deltar i ca 30 av totalt ca 120 institutioner, samarbetsorgan och arbetsgrupper. Därutöver tillkommer deltagandet i ministerråd och ämbetsmannakommittéer.

För närvarande finansierar Åland till stor del resor och möteskostnader själv. Deltagande i styrelser och arbetsgrupper kan dock finansieras av Nordiska ministerrådet i vissa fall. För exempelvis deltagandet i Gränshinderrådet utgår ett arvode som tillfaller landskapsregeringen om ca 11 000 euro årligen.

4.4 Årsavgift

Årsavgiften till Nordiska samarbetets budget för de fem länderna grundar sig på ländernas BNP, varför det är svårt att beräkna hur avgiftssystemet skulle påverkas av fler medlemmar som delar på avgiften. En högst preliminär uppskattning visar att Ålands avgift vid ett fullvärdigt medlemskap ligger i storleksordningen en miljon danska kronor eller ca 145 000 euro, vilket även motsvarar den tidigare nämnda uträkningen om 5 euro per person.

4.5 Konsekvenser, sammanfattning

	Nuvarande situation	Fullvärdigt medlemskap
NR plenarförsamlingen	Medlem redan nu, rätt att rösta	Samma
NR presidiet	Nej, men kan väljas inom Finlands mandat	Ja, rätt att ingå
NR utskott	Rätt till ordinarie plats	Samma
NR kontrollkommittén	Inte självständigt, men som en del av Finlands delegation	Ja, rätt att ingå
NR valkommittén	Nej	Ja, rätt att ingå
NR initiativ, förslag, rekommendationer	Ja, Åland kan väcka initiativ, förslag och rekommendationer	Samma
NR presidentskap	Nej, Åland innehar aldrig presidentskapet	Ja, roterande presidentskap, skyldighet/rätt att inneha presidentskapet vart åttonde år
NR sessioner	Deltar på lika villkor med länderna, men är inte skyldig att anordna	Skyldighet/rätt att anordna vart åttonde år
NR personal	Åläningar kan anställas	Samma
NMR rösträtt och beslutsrätt	Nej, varken rösträtt eller rätt att fatta beslut	Ja, rösträtt och rätt att fatta beslut
NMR ämbetsmannakommittéer	Åland deltar i de 15 ämbetsmannakommittéerna	Samma
NMR ordförandeskap	Nej, Åland är aldrig ordförande	Ja, roterande ordförandeskap, skyldighet/rätt att vara ordförande vart åttonde år
NMR institutioner, samarbetsorgan, arbetsgrupper	Medlem i vissa institutioner, samarbetsorgan och arbetsgrupper, men väljer vilka man engagerar sig i	Förpliktelse att engagera sig i samtliga institutioner, samarbetsorgan och arbetsgrupper
NMR personal	Åläningar kan anställas	Samma

4.6 Kostnader, sammanfattning

	Nuvarande situation	Fullvärdigt medlemskap
NR presidentskap	0	Kostnader på ca 60 000 euro för ordnande av möten, presidents sommarmöte, arrangerande av seminarier/konferenser och kringarrangemang vid utskottsmöten.
NR sessioner	Endast rese- och logikostnader för de åländska deltagarna	Anordna två sessioner per presidentskapsår, varav vid höst-sessionen deltar ca 1200 pers., där transport-, boende-, säkerhetskostnader, prisutdelning m.m. ingår + andra aktiviteter vilket blir en summa på ca 370 000 euro totalt.
Resekostnader NR + NMR	Landskapet bekostar resekostnader för deltagande i möten för såväl NR som NMR	Landskapet står själv för resekostnaderna, vilka ökar då ingen selektivitet av prioriterade möten kan göras inom NMR. Under ordförandeskapsår ökar även resorna betydligt.
NMR ordförandeskap	0	Året innan ordförandeskap ca 200 000 euro extra. Ordförandeskapsår ca 400 000 euro extra. Ordförandeskap vart åttonde år, sammanlagda kostnader ca 600 000 euro extra.
Nordiska samarbetskommitténs sekretariat	Tar 20 % arbetstid av en tjänstemans heltidstjänst.	Personalen under ordförandeskapsår utökas med en till två personer utöver de två till tre som blir heltidsanställda vid ett fullvärdigt medlemskap.
NMR ministerråd och ämbetsmannakommittéer	En minister respektive tjänsteman i varje råd och kommitté väljer vilka möten de åker på.	Krävs mer personalresurser för att vara insatt i alla frågor och ingen selektivitet kan användas vid prioritering av möten.
NMR projekt	0	Flera treåriga projekt startas under ordförandeskapsåret, varje projekt kräver en heltidsanställd.
NMR institutioner, samarbetsorgan, arbetsgrupper	Deltar i 30 av 120 institutioner, samarbetsorgan och arbetsgrupper.	Krävs deltagande i alla 120 institutioner, samarbetsorgan och arbetsgrupper. Vid en uppskattning att alla 120 organ har minst ett möte i året och resekostnaderna ligger runt 400 euro resulterar det i ca 50.000 euro extra i resekostnader.
Årsavgift NR+NMR	0	Ca 145 000 euro

5 Slutsats

Med anledning av det ovan anförda konstaterar Ålands landskapsregering att det för Ålands del inte är aktuellt med en ansökan om fullvärdigt medlemskap i Nordiska rådet och Nordiska ministerrådet.

Detta kan sammanfattas i tre punkter.

1. Kostnaderna för ett fullvärdigt medlemskap, både i pengar samt utökad personal, bedöms vara för stor i förhållande till nyttan.
2. Det finns redan i dag goda möjligheter att göra sig hörd och påverka i nordiska sammanhang, möjligheter som ännu inte utnyttjas till sin fulla potential på grund av ovan nämnda brist på pengar och personal inom förvaltningen.
3. Ett fullvärdigt medlemskap i Nordiska rådet och Nordiska ministerrådet skulle förutsätta en ändring av grundlagen i Finland.

Oberoende av landskapsregeringens inställning till ett fullvärdigt medlemskap för Åland har landskapsregeringen alltid stött Färöarna och Grönland i deras olika strävande inom det nordiska samarbetet och kommer fortsättningsvis att stöda Färöarnas ambition till fullvärdigt medlemskap. Det nordiska samarbetet bedöms fortsatt som mycket viktigt för Åland, som utrikespolitisk arena, som grund för nätverkande och med reella möjligheter att påverka inriktningen på samnordisk politik.

Ålands landskapsregering avser jobba för att ytterligare utveckla de möjligheter vi redan har till påverkan, i nära samarbete med Ålands lagting.

